

The King wrote a letter to Hun Sen
talking about amnesty for white
Bun Chhay

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេច
ព្រះនរោត្តម សីហនុ
ព្រះមហាក្សត្រ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជូន ឯកឧត្តម សម្តេចហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

សម្តេចជាទីស្រឡាញ់រាប់អានដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ចម្ពុក

ខ្ញុំបានទទួលរួចហើយលិខិតរបស់សម្តេច ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ស្តីអំពីការលើកលែងទោស
ជូនឯកឧត្តម ឧត្តមសេនីយ៍ញឹក ប៊ុនឆាយ - សេរី កុសល - ចៅ សឡឌី - ថាវ សុង និង
ស៊ិន សុង ។

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅ និងសូមសម្តេចជ្រាបថា ខ្ញុំមិនសំរេចអ្វីដែលជំទាស់ឬផ្ទុយ
អំពីមតិសម្តេចនាយកនៃរាជរដ្ឋាភិបាលនោះទេ ។

ខ្ញុំសូមជូនពរដ៏បរវ សូមសម្តេចបានជួបប្រទះតែនឹងពុទ្ធពរទាំងប្រាំប្រការគឺ អាយុ វណ្ណ សុខ
ពល និងបដិភាណៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

សូមសម្តេច ទទួលនូវសេចក្តីស្រឡាញ់រាប់អានដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ចម្ពុក អំពីខ្ញុំ ។

S. Sihanouk
នរោត្តម សីហនុ

បើកាំង ថ្ងៃទី១១ ខែមីនា ១៩៩៨

សម្តេច ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រីទី ២ នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ

ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ ជាអម្ចាស់ជីវិតគម្ពុលលើត្បូង

ព្រះករុណា ជាអម្ចាស់ជីវិតគម្ពុលលើត្បូង,

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានទទួលនូវចុកហ្វាយរបស់ព្រះអង្គ ដែលបានបញ្ជូនមកទូលព្រះបង្គំ ដើម្បីពិនិត្យលើសំណើភរិយា និងកូនស្រី របស់ទណ្ឌិត ញឹក ប៊ុនឆៃ , សេរី កុសល , ចៅ សម្បត្តិ , ថាច់ ស្នង និង ស៊ុន សុង ។

ឯកឧត្តម អ៊ឹង ហួត និងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានបញ្ជូនសំណើទាំងនេះទៅឯកឧត្តម ថែម សួន ទេស រដ្ឋមន្ត្រី និងជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីពិនិត្យ និងលើកយោបល់ថ្វាយចំពោះព្រះករុណាជាអម្ចាស់ ។

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមក្រាបបង្គំថ្វាយនូវការពិចារណាមួយចំនួនរបស់ទូលព្រះបង្គំ ថ្វាយព្រះករុណា ជាអម្ចាស់ទ្រង់មេត្តាព្រះសណ្តាប់អំពីសភាពការណ៍ទាំងឡាយដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏យល់ដែរថា ព្រះករុណា មានព្រះបញ្ជាព្យាណជាទីបំផុត ។

ក្រោយពីការផ្ដើមគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដើម្បីសូមស្នើលើកលែងទោសដល់សម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ សាធារណមតិជាតិ និងអន្តរជាតិក៏មានការស្វាគមន៍ចំពោះកាយវិការនេះ ហើយរងចាំមើលជំហិរសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ តើព្រះអង្គខិតខំលាងទោសរបស់ព្រះអង្គ ឬនឹងនាំមកនូវផលវិបាកថ្មីដល់ប្រទេសជាតិ ។ ប្រតិកម្មថ្មីៗនេះទៀតពីសាធារណមតិ គឺមានការបារម្ភណ៍ក្រែងសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ មិនព្រមផ្តាច់ខ្លួនចេញពីខ្មែរក្រហម មិនព្រមលប់ចោលសេចក្តីសំរេចតែងតាំងដោយខុសច្បាប់អោយទណ្ឌិត ញឹក ប៊ុនឆៃ ធ្វើជានាយអគ្គសេនាធិការ មិនព្រមប្រគល់នាយទាហាន និងពលទាហាន ដែលព្រះអង្គយកទៅប្រើប្រាស់ ប្រឆាំងនឹងរាជរដ្ឋាភិបាល ប្រឆាំងនឹងច្បាប់ មិនព្រមប្រគល់ទឹកដីអប្បគមន៍... ។ បន្ថែមលើនេះ សាធារណៈមតិក្នុងប្រទេសកំពុងរងចាំនូវការសុំទោសរបស់សម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ ចំពោះប្រជារាស្ត្រ នូវវិនាសកម្មដែលព្រះអង្គបានបង្កក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៧ កន្លងនេះទៀត ផង ។ ពិតមែនតែសាធារណៈមតិស្វាគមន៍ការផ្ដើមគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ និងស្វាគមន៍ចំពោះសេចក្តីសំរេចព្រះទ័យរបស់ព្រះករុណាជាអម្ចាស់ ដើម្បីលើកលែងទោសថ្វាយសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ តែ សាធារណៈជនមានការបារម្ភណាស់ថា តើសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ ត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ ដើម្បីអោយសាធារណៈមតិមានការទុកចិត្តថា ព្រះអង្គមិនប្រព្រឹត្តិឡើងវិញនូវទោសកំហុសរបស់

ព្រះអង្គនោះ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយល់ឃើញថា ទូលព្រះបង្គំបានធ្វើអ្វីៗគ្រប់បែបយ៉ាងរួចជាស្រេច ដើម្បីព្រះមហាក្សត្រ ដើម្បីព្រះរាជាណាចក្រទី ២ នៃកម្ពុជា ដើម្បីសេចក្តីសុខក្សេមក្សាន្តរបស់ប្រជារាស្ត្រ និងដើម្បីការបោះឆ្នោត ។ នៅតែសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ ខ្លួនព្រះអង្គតែប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវចាប់ផ្តើមបង្ហាញនូវព្រះកាយវិការរបស់ព្រះអង្គទៅក្នុងសុឆន្ទៈនោះ ។

ជាការពិត សាធារណៈមតិកំពុងមានការទាមទារអោយសម្តេចក្រុមព្រះលាងទោសរបស់ខ្លួនអោយបានស្អាតក្រោយពីព្រះអង្គត្រូវលើកលែងទោស ដូចជា ៖

- សម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ គប្បីថ្លែងប្រាប់សាធារណៈមតិអោយដឹងច្បាស់ថា ព្រះអង្គនៅបន្តទាក់ទងជាមួយនឹងខ្មែរក្រហមទៀត ឬឈប់ហើយ ?
- តើពេលណា ដែលសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ ព្រមប្រគល់ទណ្ឌិត ញឹក ប៊ុនឆៃ ទណ្ឌិត សើរី កុសល ។ល។និង។ល។ មកអោយរាជរដ្ឋាភិបាលវិញ ដើម្បីអ្នកនោះអនុវត្តទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន?
- តើពេលណា ដែលសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ លប់បំបាត់ចោលទឹកដីអប្បគមន៍ ហើយប្រគល់នាយទាហាន និងពលទាហានអោយមករាជរដ្ឋាភិបាលវិញ ដើម្បីអ្នកទាំងនោះអាចវិលត្រឡប់មកកាន់តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនវិញ ?
- តើពេលណាទៅទើបបានឮបន្ទូលរបស់សម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ ដែលគួរណាស់ថ្លែងសុំទោសដល់ប្រជារាស្ត្រដែលបានរងនូវវិនាសកម្ម បង្កឡើងពីសំណាក់ព្រះអង្គកាលពីខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៧ កន្លងទៅនេះ ?

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយល់ថា សាធារណមតិទាំងនេះមានទស្សនៈត្រឹមត្រូវដែលគួរតែយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ ។ សាធារណៈមតិបានទាំងចោទជាសំណួរយ៉ាងចម្រើនថា តើសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ វិល មកកម្ពុជាវិញដោយនាំយកមេក្លោងខ្មែរក្រហមមកជាមួយ ឬអត់ ?

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ យល់ឃើញថា បើទុកពេលរហូតដល់នាយទាហាន ពលទាហាន ផ្តាច់ខ្លួនពីសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ ហើយស្ម័គ្រចិត្តវិលមករាជរដ្ឋាភិបាលវិញ ពេលនោះទោះបីសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ ប្រកាសថាប្រគល់អ្នកទាំងនោះមកជូនរាជរដ្ឋាភិបាលវិញ ក៏គ្មានន័យអ្វីទៀតដែរ ។ ទឹកដីអប្បគមន៍ក៏ត្រូវបញ្ចប់ដោយសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ មិនបានលាងទោសកំហុសរបស់ព្រះអង្គ ក្រោយពីព្រះអង្គបានទទួលការលើកលែងទោសនោះឡើយ ។ បើដូច្នោះមែន តើសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ បានត្រៀមខ្លួនរួចហើយឬនៅដើម្បីចូលរួមបោះឆ្នោតនៅលើផ្ទៃមួយដែលគ្មានសល់ឧបសគ្គអ្វីសោះសំរាប់ព្រះអង្គនោះ ? ជាគណបក្សមួយដែលមានទឹកដីអប្បគមន៍ មានកងទ័ពដោយឡែករបស់គណបក្ស មាននាយអគ្គសេនាធិការ ដោយឡែកទៀតនោះ សម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ ពិតជាយល់ហើយថា ខ្លួននឹងមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌសំរាប់ទទួលយក សន្តិកិច្ចព្រមព្រៀងប្រជារាស្ត្រ ដែលជាអ្នកបោះឆ្នោតនោះទេ ក្នុងពេលដែលខ្លួនកំពុងត្រូវបានប្រជារាស្ត្រយល់ថា មិនទាន់ជ្រះស្រឡះជាមួយខ្មែរក្រហម មិន

ទាន់បំពេញលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់គណបក្សខ្លួន កុំអោយបំពានលើមាត្រា ៦ នៃច្បាប់ គណបក្សដែលតម្រូវ
អោយគ្រប់គណបក្សចូលរួមបោះឆ្នោតទាំងអស់គ្មានកងទ័ពដោយឡែក និងគ្មានទឹកដីអប្បគមន៍នោះ ។

ទណ្ឌិត ញឹក ប៉ុនឆៃ ទណ្ឌិត សេរី កុសល ... គ្មានអ្វីក្រៅពីជាពួកឧទ្ទាម ហើយកុំថាឡើយ
នយោបាយដែលមានតម្លៃ សូន្យ សូម្បីតែតម្លៃយោធាក៏គ្មានអ្វីគួរកត់សំគាល់ដែរ ។ ការប្រកាសរបស់ឧត្តម
នារីត្រី យៀង សារិន វះសេនីយ៍ឯក ទូច គឹមសៀន វះសេនីយ៍ អ៊ូច សារ៉ាន់ វះសេនីយ៍ អ៊ុន ស៊ីថា ព្រម
ទាំងនាយទាហាន ពលទាហាន ៣៥០ នាក់ ដែលលែងទទួលស្គាល់ការដឹកនាំបញ្ជារបស់សម្តេចក្រុមព្រះ
នរោត្តម រណបូទិ៍ និងទណ្ឌិត ញឹក ប៉ុនឆៃ គឺជាសក្ខីភាពមួយដែលមិនត្រូវគួររឹតតែមើលមិនឃើញសោះ
ឡើយ ។ មុននេះប៉ុន្មានថ្ងៃ បងប្អូនអតីតទាហានខ្មែរក្រហមនៅអន្លង់វែង និងអ្នកដឹកនាំរបស់ខ្លួនគឺលោក
កែ ពក បានធ្វើពលិកម្មប្តូរជីវិតដើម្បីលប់បំបាត់ចោលការកាន់កាប់ខុសច្បាប់នូវទឹកដីអន្លង់វែង អោយរួចពី
ពួកក្បាលរឹង តាម៉ុក ។ ពលិកម្មនេះក៏បានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ការបំពេញសន្តិភាពកម្ពុជា ធ្វើអោយ
ការបោះឆ្នោតនាខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ខាងមុខនេះ ស្ថិតក្នុងបរិយាកាសសន្តិភាពល្អជាងពេលបោះឆ្នោត
កាលពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ឬ ឆ្នាំ ១៩៧៣ ទៅទៀត ។ ចុះទណ្ឌិត ញឹក ប៉ុនឆៃ ទណ្ឌិត សេរី កុសល វិញ តើគេ
កំពុងធ្វើអ្វីទៅវិញនោះ ? ទោះបីទណ្ឌិតទាំងនេះយល់ថា ខ្លួនខំក្រាពូននាលជាមួយក្រុមរបស់ខ្លួនដែលនៅ
សល់កាន់តែតិចទៅៗ គ្មានជះឥទ្ធិពលអ្វីដល់ការបោះឆ្នោតនៅកម្ពុជា នាខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៨ នេះក៏ដោយ
ចុះហេតុអ្វីបានជាទណ្ឌិត ទាំងនេះគ្មានប្រាជ្ញាអ្វី ប្រកាសឈប់បាញ់ ប្រគល់ទាហានមកអោយរាជរដ្ឋាភិបាល
ដើម្បីយកគុណសម្បត្តិលប់លាងទោសកំហុសរបស់ខ្លួននោះ ?

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយល់ថា ការបោះឆ្នោតមួយដែលមិនបានបើកទ្វារថ្វាយសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម
រណបូទិ៍ អោយចូលរួមគឺជាការលំបាក និងមិនអាចទទួលយកបានដែរ ។ ប៉ុន្តែការបោះឆ្នោតមួយដែល
សម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ មិនព្រមចូលរួមដោយខ្លួនព្រះអង្គ វាមិនអាចជាការបោះឆ្នោតមួយដែល
ទទួលយកមិនបាននោះឡើយ ។ ឯទណ្ឌិត ញឹក ប៉ុនឆៃ ទណ្ឌិត សេរី កុសល គួរតែយល់ដោយខ្លួនឯងថា
មូលដ្ឋានចុងក្រោយបង្អស់របស់ខ្មែរក្រហមអន្លង់វែង ក៏គេធ្វើពលិកម្មដើម្បីបញ្ចប់បានដោយគ្មានការចរចា
ជាមួយពួកក្បាលរឹងតាម៉ុកនោះដែរ ។

ការលើកលែងទោសគឺបានផ្តល់ជូនហើយ តែមិនមែនដើម្បីទុកអោយអ្នកត្រូវលើកលែងទោស
នោះ រក្សាទុកមិនព្រមបោះបង់ចោលនូវទោសរបស់ខ្លួន ឬដើម្បីបន្តប្រព្រឹត្តិកំហុសនោះតទៅទៀតទេ ។

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយល់ថា រាល់ការទាមទារទាំងអស់ មិនថាចេញពីប្រភពណា ឬប្រភពណាទេ គួរ
តែសួរខ្លួនឯងមុនថា ការទាមទារនោះ គឺដើម្បីប្រជារាស្ត្រកម្ពុជាពិតប្រាកដមែន ឬសំរាប់តែក្រុមពួកដែលចាំ
តែប្រព្រឹត្តិអំពើខុសច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ ឬដូចម្តេច ? ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ក៏ដូចជាប្រជារាស្ត្រកម្ពុជាទាំងអស់ដែរ
បានខិតខំទ្រាំលេបភាពអយុត្តិធម៌អស់ជាច្រើនហើយ ដែលពេលនេះគេក៏គួរតែទុកអោយកម្ពុជាអាចរស់បាន
ក្នុងឋានៈជាប្រទេសជាតិមួយមានអធិបតេយ្យភាព និង មានសិទ្ធិសំរេចវាសនារបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង តាម
លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ដូចប្រទេសនានាផងដែរ ។

ការផ្ដើមគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ក្នុងការសុំលើកលែងទោសថ្វាយសម្ដេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ ដើម្បីអនុវត្តនូវការផ្សះផ្សាជាតិ បានរុញអោយទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំចូលក្នុងមាត់ដង្កាប់រួចជាស្រេចទៅ ហើយ ដែលសូម្បីតែអ្នកធ្លាប់គាំទ្រទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏មិនសប្បាយចិត្ត នឹងប្រការនេះឡើយ ។ ឥឡូវនេះ ប្រសិនបើទណ្ឌិតទាំងនេះត្រូវបានលើកលែងទោសទៀតនោះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយល់ថា កម្ពុជានឹងជួប សំណាងអាក្រក់យ៉ាងច្បាស់ ព្រោះអស់ការគោរពច្បាប់ ហើយយកអាវុធ និងកម្លាំងជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រ សិទ្ធិភាពមកជំនួសអោយការបោះឆ្នោតបែបប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស ព្រោះថា ម្នាក់ៗឃើញច្បាស់ថា ពេលប្រើកម្លាំងយោធាឈ្នះបានអំណាច ពេលចាញ់ចរចា ហើយបើត្រូវតុលាការកាត់ទោស នឹងត្រូវបាន ទទួលការលើកលែងទោស ។

ចំពោះអ្នករៀបចំគំនិតទាមទារអោយលើកលែងទោសអោយទណ្ឌិត ញឹក ប៊ុនឆៃ សេរី កុសល ហើយលើកហេតុផល បើមិនធ្វើដូច្នោះទេនោះ នឹងគ្មានការឈប់បាញ់ ឬមិនអាចរៀបចំការបោះឆ្នោតបាន ទេប្រការនេះទូលព្រះ បង្គំជាខ្ញុំពិតជាយល់នូវបំណងល្អ នៃមិត្តភក្ដិទាំងនោះ ។ ប៉ុន្តែមិត្តភក្ដិទាំងនោះមិន គួរភ្លេចគិតពីអតីតកាល របស់កម្ពុជានោះទេ ។ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧០ ទៅ ១៩៧៥ ពិសេសនៅឆ្នាំ ១៩៧៣ របប លន់ ណុល កាន់ កាប់ទឹកដីប្រមាណតែ ១០ ភាគរយ សង្គ្រាមមានពេញទំហឹងពាសពេញប្រទេស រាប់ទាំងនៅទីក្រុងភ្នំពេញផង ក៏គេនៅតែទទួលស្គាល់ពីការបោះឆ្នោតនាពេលនោះថា ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ ហើយអោយរបបនេះអង្គុយនៅ អ.ស.ប យ៉ាងសុខស្រួលទៀតផង ។ ឯការបោះឆ្នោតនៅឆ្នាំ ១៩៩៣ កន្លង ទៅនេះវិញ ខ្មែរក្រហមដែលជាភាគីហត្ថលេខីមួយ បានប្រកែកមិនចូលរួមបោះឆ្នោត ហើយតំបន់មួយចំនួន មិនត្រឹមតែមិនបានបោះឆ្នោតទេ ថែមទាំងមានសង្គ្រាមទៀតផង ដូចជា ប៉ៃលិន សំឡូត មេឡៃ អន្លង់វែង និងតំបន់មានសភាពស្បែកខ្លាមួយចំនួនទៀត ការបោះឆ្នោតនាពេលនោះ ស្ថិតក្រោមការគំរាមកំហែងពីពួក ខ្មែរក្រហម រហូតដល់ អ៊ុនតាក់ ត្រូវរៀបចំបន្ទាយសុវត្ថិភាពទៀតផង នៅតែគេអោយតម្លៃថា ការបោះឆ្នោត នោះត្រឹមត្រូវ សេរី និងយុត្តិធម៌ទៀតផង ។ ចុះនៅពេលនេះវិញ ពេលដែលតំបន់ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ នេះត្រូវបានកាន់កាប់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ការបោះឆ្នោតខាងមុខដ៏ខ្លីនេះ ក៏នឹងប្រព្រឹត្តិទៅនៅតាមតំបន់ ដែលមិនធ្លាប់បានបោះឆ្នោតនាឆ្នាំ ១៩៩៣ រាប់ទាំងទីក្រុងប៉ៃលិន ដែលនឹងមានអសនៈមួយកៅអីផងនោះ ហេតុអ្វីបានជាយើងមិនអាចដំណើរការបោះឆ្នោត នាថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៨ នេះបាន ? តើ ករណីទណ្ឌិត ញឹក ប៊ុនឆៃ - សេរី កុសល មានឥទ្ធិពលដល់ណាទៅ រហូតដល់បំផ្លាញបាននូវការបោះឆ្នោត ឬ អាចពង្រីកក្របខ័ណ្ឌសង្គ្រាមរបស់ខ្លួនមិនអោយបោះឆ្នោតបាននោះ ?

ករណីទណ្ឌិត ញឹក ប៊ុនឆៃ - សេរី កុសល នៅតែបន្តសង្គ្រាម នោះគឺជាឧក្រិដ្ឋជនសង្គ្រាម នោះ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់សម្ដេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ ដែលត្រូវដោះស្រាយតាមផែនការ ៤ ខ របស់ជប៉ុន ។ ប្រសិនបើសម្ដេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ យល់ថា ឧក្រិដ្ឋជនសង្គ្រាម ២ នាក់នេះមិន ស្តាប់តាមបញ្ជារបស់ព្រះអង្គ សម្ដេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ ក៏ត្រូវតែប្រកាសអោយច្បាស់ថា ទណ្ឌិត ញឹក ប៊ុនឆៃ - សេរី កុសល គឺជាពួកឧទ្ទាមហើយកាត់ផ្តាច់អោយអស់នូវរាល់ការទាក់ទងរបស់ព្រះអង្គជាមួយ

ពួកឧទ្ទាមទាំងនេះ ទើបសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ និងគណបក្សរបស់ព្រះអង្គបំពេញបានតាម មាត្រាទី ៦ នៃច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយ ។

រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏ដូចជាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានបំពេញនូវអ្វីៗសព្វគ្រប់អស់ហើយ ហើយមិនមាននៅ សេសសល់អ្វីទៀតសំរាប់ផ្តល់អោយឧក្រិដ្ឋជនទាំងនេះទៀតទេ ។ នេះជាពេលដែលឧក្រិដ្ឋជនទាំងនេះត្រូវ បញ្ឈប់នូវឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាមរបស់ខ្លួន ជាជាងយកសង្គ្រាមមកគំរាមកំហែងអោយរាជរដ្ឋាភិបាល ជាន់ឈ្នីលើ ច្បាប់នោះទេ ។ ការចង់បន្តសង្គ្រាមរបស់ពួកគេទាំងនោះ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេទាំងនេះ ហើយ ទង្វើបែបនេះរបស់ពួកឧក្រិដ្ឋជនសង្គ្រាម មិនគួរណានឹងយកមកពិចារណា ដើម្បីលើកលែងទោសនោះ ឡើយ ។

ទុក្ខលំបាករបស់ប្រជារាស្ត្រ គឺជាទុក្ខលំបាករបស់រាជរដ្ឋាភិបាលមិនចាំបាច់ថា រាជរដ្ឋាភិបាលនេះ ដឹកនាំដោយ ហ៊ុន សែន ឬដោយឥស្សរជននយោបាយខ្មែរណាផ្សេងទេ ហើយប្រការនេះក៏ជាទុក្ខលំបាក របស់ព្រះមហាក្សត្រជាទីសក្ការៈដែរ ។ ហេតុនេះប្រសិនបើ «បុគ្គល» ខ្មែរណាម្នាក់ចង់យកទុក្ខលំបាករបស់ ប្រជារាស្ត្រខ្មែរសំរាប់ផលចំណេញនយោបាយរបស់ខ្លួននោះ «បុគ្គល» មិនសមនិងមានឈ្មោះជាខ្មែរសោះឡើយ ។

គួរពុំគួរ សូមព្រះករុណាជាអម្ចាស់ មេត្តាប្រោសព្រះរាជទានទោសចំពោះការរៀបរាប់ដោយត្រង់ៗ ដែលជាចរិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនេះ ។

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមលើកអជ្ជលី បង្គំបួងសួងដល់វត្ថុសក្តិសិទ្ធិ ទេវតារក្សា ស្វេតវ័ត្រ ព្រះរាជ បល្ល័ង្ក ជាពិសេសព្រះរាជវិញ្ញាណខ័ន្ធនៃអតីតព្រះមហាក្សត្រ ព្រះមហាក្សត្រីយានី តាមថែរក្សាព្រះអង្គ សម្តេចឪ ព្រះអង្គសម្តេចម៉ែ ជាទីគោរពសក្ការៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ដើម្បីព្រះអង្គបានគង់ជាម្ចាស់ដ៏ត្រជាក់ដល់ កូន ចៅ ចៅទួត របស់ព្រះអង្គជានិច្ចនិរន្តរ៍ ។

ក្រាបបង្គំទូលថ្វាយពីរាជធានីភ្នំពេញ , ថ្ងៃ សៅរ៍ ទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៨

ហ៊ុន សែន

ចម្លងជូន

- សម្តេច **ជា ស៊ីម** ប្រមុខរដ្ឋស្តីទី
- ឯកឧត្តម **ឡុយ ស៊ីមឈាន** ប្រធានស្តីទីរដ្ឋសភា
- ឯកឧត្តម **អ៊ុន ហួត** នាយករដ្ឋមន្ត្រីទី១

ដើម្បីមេត្តាជ្រាប និងជ្រាប